

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI ÉS GAZDASÁGI KÉPES HETILAP A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 2 frt.
Félévre 1 „
Három hóra 50 kr.

Felelős szerkesztő:
FÜLÖP SÁNDOR.

Egyes szám ára 6 krajczár.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST (Köztelek).

A budai honvédszobor.

A mely nemzet tiszteli önmagát és szabadságát meg tudja becsülni, az halálával és elismeréssel viseltetik ama fiai iránt, a kik érte és függetlenségeért kardot rántottak s vagyont és vért áldoztak. A magyar nemzet soha sem volt hálátlan, de legkevésbé lehetett volna az ama hősök iránt, a kik az 1848/49-iki szabadságharcban oroszánok gyanánt vívtak a szabadságért és Magyarország függetlenségeért s dicső halált haltak a csatamezőn. Nem minden nemzet tudott olyan derék fiakat nevelni, mint a milyenek a mi honvédjaink voltak s nem minden honfi keresi inkább a hősi halált, ha a bizonytalan küzdelemre csak némi erőt is érez még magában. A nemes felbuzdulás csak a mi honvédjainkat tudta magával ragadni s a dicsőség varázsa csak a magyar hazafiak keblét tudta gyors tetre hangolni.

Kivonultak leszámolni a sorssal, leróni azt a régi tartozást, a melylyel a magyar önmagának tartozott s megmutatni az egész világnak, hogy velünk csak mint egyenlőkkel s nem mint szolgákkal lehet bánni, hogy bennünket és jogainkat az egész világnak tisztelnie kell.

De mit adhat a nemzet a nagy ügyért elhunyt fiainak elismerése jeléül? Csak jelet, szobrot, hogy a késő kor figyelmét is visszafor-

dítsa rájuk, hogy az unokák unokái is megemlékezzenek róluk s így ők a hősök halhatatlanokká legyenek. Mai képünkön bemutatjuk azt a szobrot, a melyet a magyar nemzet a honvédek iránt való elismerése jeléül ös Budavára díszterén felállíttatott. A szobor egy honvédnek csatákon edzett alakját mutatja. Homlokán sebkötő, mert hejh, nem ott járt ám, a hol anyám-asszonyék puszta kézzel simogatják elkényeztetett fiuk szöghaját, vagy a hol bájtelt mátkák piros ajka csókkal borítja a kedves izzó homlokát, hanem ott, a hol az enyészet kapaszkodik az emberek ezreibe s a halál lehel jégesókot a koponyákra. Jobb kezével kardot markol, bal lábával törött kerekü roncsolt ágyura hág s balkezevel magasra emeli a zászlót, mintha mondaná: csak előre fiuk, mienk lesz a győzelem! A mennyégből pedig alászáll a nemzet nemtője s csodálva a hősi harczot, örömtől repeső szívvél hozza meg a babérkoszorút arra a sebesült homlokra. Te-kintete buzditó s az is azt mondja: csak előre

A budai honvédszobor.

fiam, a haza fel fog szabadulni, ha ilyen fiai vannak!

Le a kalappal hontársak, a mikor ezt a szobrot szemléljük. Egy ezredéves mult szenvedései s egy szebb jövő reményei vannak itt megörökítve.

Mai számunk 16 oldal.

Márczius tizenötödike.

A magyar nemzet életében alig van nevezetesebb nap s nagyobb ünnep márczius tizenötödikénél. Az a nap ez, a melyen a magyar nép egy hosszú tespedésből ébredt fel, az a nap ez, a melyen megrázta bilincseit s azoknak csörgésétől megiszonyodva elhatározta, hogy kiszabadítja magát azokból a békókból, ha mindjárt az élete árán is; az a nap ez, a melyen a magyar nemzet ujjá született. A sötétség, a mely az 1848-diki márczius tizenötödike előtt uralkodott, már mind sűrűbbé, a rabszolgaság, a melyben a szabadságra temett magyar nemzet nyögött, mind elviselhetlenebbé lön. Hiszen már nemcsak az édes magyar szót akarták kivenni szájunkból, hanem a vér árán szerzett jogainkat, országunkat s alkotmányunkat is lábbal tiporták.

Ámde felvirradt az a feledhellen márczius tizenötödike, a melyen a magyar nemzet hőselkü prófétái megszólaltak s felrázták a veszedelemben forgó nemzetet. Talpra magyar, kiáltotta a budapesti eskütéren összegyűlt népnek oda Petőfi, de úgy hogy azt meghalotta az egész ország s talpra állott. Egy félóra alatt ki volt mondva a szabadság az egész országban, minden hosszabb tanácskozás és gyűlésezés nélkül. S minő egyhangu határozat volt az! Megmásíthatatlan annyira, hogy érezte egész Európa, hogy jaj lesz annak, a ki ezt a határozatot meg meri támadni.

S jaj is lett annak!

Dicső idők! Hova tüntetek félisteneitekkel. Pedig ma megint ott állunk, hogy szükségünk volna egy félistenre, a kinek a szavát meghallanák a Kárpátoktól Adriáig s a kinek elhinnék, hogy „itt az idő, most vagy soha”! Igaz, hogy nem külső veszedelem fenyeget, de annál nagyobb a baj, mert köztünk jár az, a ki elveszi szabadságunkat s mi több, magunk ültettük magunk fölé. A mai márczius tizenötödike után nem kell fegyver, löpor s golyó, ma elég egy-egy őszinte s független szavazat minden hazafi részéről s az anyagi romlásunkra és erkölcsi sülyedésünkre egyformán törő ál-liberálizmus legott eltűnik az országból s helyébe a hazafiság, a jólét, a tisztességes értelemben vett közszabadság lép. Erre gondoljunk, mikor arra a 48 év előtti nagy márcziusi tizenötödikéről elmélkedünk s ha dicső őseink példáját követjük mi is, akkor újra felépülhetnek még ledöntött oltáraink, ujjászülhetnek még megtépett családi életünk s végre valahára magunk uraivá lehetünk.

Soha se feledjük el tehát Petőfi nagy szavait, hanem inkább mondjuk utánna mi is minduntalan, hogy: Talpra magyar!

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Országgyűlés.

Az országházában a héten befejezték a kereskedelmiügyi tárcza költségvetését s megkezdték az igazságügyi költségvetés tárgyalását.

A márczius 5-diki ülésen főleg az államvasutak hiányait és itt-ott nyomoruságos voltát igyekeztek az ellenzéki képviselők a kormány szemére lobbantani és sokat foglalkoztak a báttaszék-dombovári helyiérdekű vasutal is azért, mert annak gr. Festetics volt miniszter szintén igazgatója volt. Átnyult ez a vita

a márczius 6-iki ülésre is, a melyen a kereskedelmi miniszter védelmébe vette a báttaszék-dombovári vasutat is meg Festeticset is, de nem nagy szerencsével. Azután a menetjegykedvezmények kerültek szóba, a melyek ellen Horánszky tett megjegyzéseket kijelentvén azt, hogy a míg a kormány a kedvezményeket nem osztja részrehajlatlanul, addig nem is szavazza meg azokat. Az ülés végén még a zálogházak ügyéről emlékeztek meg s megtámadták a kormányt azért, mert itt is basáskodik s a pártfogoltjainak juttat mindent.

A márczius 7-diki ülésen befejezték a kereskedelmi költségvetés tárgyalását. Sima Ferencz még egyszer szóba hozta a zálogházak ügyét s azt követelte, hogy hasson oda a miniszter, hogy a zálogházak a kamatokat szállítsák alább, a mit Dániel meg is ígért. Még egy-két kisebb tétel letárgyalása után elfogadták az egész kereskedelmi költségvetést. Ezután Szerb György terjesztette elő az igazságügyi költségvetést, melyhez ezen az ülésen csak Haviár szólott.

A márczius 9-iki ülésen folytatták az igazságügyi költségvetés tárgyalását, melynek folyamata alatt Issékutz Győző mondott nagyobb beszédet az igazságszolgáltatás javítása tárgyában s ámbár nincs azzal egészen megelégedve, a költségvetést még is elfogadja. Következett Erdély igazságügy-miniszter válasza, a melyből kitűnt, hogy ő is ismeri a bajokat és azokat tehetsége szerint orvosolni is akarja.

A márczius 10-diki ülésen folytatták az igazságügyi vitát, a mely sokkal hevesebbé vált, semmint gondolták volna. Elsőül Visontai Soma támadta meg a kinevezési rendszert, utánna Olay még magát Erdély miniszterét is a királyi kuria ügyében s többszöri közbeszólásra kényszerítette. Legnagyobb szónoka a napnak azonban Polónyi volt, a ki az előtte szóló összes vádjait bokrétaiba kötve s a maga részéről meg is toldva egyszerre zuditotta a miniszter fejére. Néhány kisebb felszólalás után az ülés véget ért.

A márczius 11-diki üsésen Ugron Gábor kérdőre vonta az igazságügyminisztert, hogy a budapesti büntető törvényszék elnökét, Zsitvay Leót miért léptette elő, mikor annyi panasz létezett ellene, hogy üldözi az ellenzéket. A miniszter azzal nyugtatta meg Ugront, hogy Zsitvay megkapta a megérdemelt leczkét, de kitünő elnök lévén, elő kellett őt léptetni. *Polónyi* a börzebiróság reformálását sürgette, mire néhány interpelláció után az ülés véget ért.

A kiegyezési tárgyalások. Bánffy Dezső báró miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter, Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter és Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter még a héten Bécsbe utaznak, hogy ott a kiegyezési tárgyalásokat folytassák. A tárgyalásokra három nap van kilátásba helyezve. Remélhető, hogy ezuttal a kiegyezési tárgyalások be is fognak fejezteni, miután a legtöbb vitás kérdés már az előzetes tárgyalások folyamán el lett intézve. A mi a magyar kvóta-bizottságot illeti, ez bevárja az osztrák kvóta-bizottság üzenetét, mielőtt érdemleges tárgyalásokba bocsátkozik.

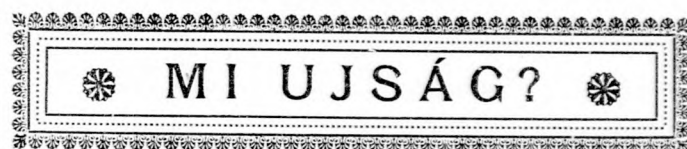

A hármasszövetség tagjai, mint Mentoneból, királyunk mostani tartózkodási helyéről írják, e hónap 16-án találkozni fognak Genuában. Sokan azt hiszik, hogy e találkozás az olaszok veresége miatt történik.

Goluchowszki külügyminiszterünk Berlinbe utazott, állítólag azért, hogy visszaadja a német kanczellárnak Bécsben tett látogatását és hogy a német császárnak bemutatassa magát. Valószínű azonban, hogy e találkozásokon a politikáról is esik szó. A külügyminiszternek Berlinben időzése alkalmából a mi ottani nagy követünk fényes ebédet adott, a melyen a német császár és császárné is jelen voltak.

Az olaszok Afrikában súlyos vereséget szenvedtek az abessziniaiaktól. Az igaz, hogy az afrikaiak majdnem tizszer annyian voltak, mint az olaszok, de győzelmük még is olyan nagy meglepetést okozott, hogy eleinte hinni sem akartak Európában a hírenek. Állítólag 5000 embernél több maradt a csataterén s majdnem ugyanannyi olasz foglyul esett. Igen sok olasz tiszt esett el s a tábornokok közül is többen megsebesültek. Természetes, hogy erre a hírre az olasz miniszterium megbukott s Crispi, a ki annyi belső támadásnak ellent tudott állani, kény-

telen volt egy afrikai vereség következtében benyújtani lemondását. Csakhogy ezzel a baj még nincs elhárítva, mert még sok kérdés vár megoldásra s ezek közt első sorban az, hogy folytassák-e tovább a háborút, vagy se. Ha folytatják, kitör a lázadás otthon, mert az olasz nép nem akarja hiábavalóságokért a vérét ontani, ha pedig nem folytatják, akkor az a sok emberélet és az a sok millió, a mibe az afrikai gyarmat eddig került, mind kárba veszett s azonkívül az olasz fegyverek csorbája is kiköszörülten marad. Mái még csak miniszterelnöke van Olaszországnak, a ki eddig még nem tudta összeállítani az egész új miniszteriumot. Majd ha az együtt lesz, akkor fognak határozni a további teendők iránt.

Sokaknak előfizetése márczius hó 31-én lejár. Kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy lejáró előfizetéseiket **mielőbb megújítani sziveskedjenek**, nehogy a lap további küldésében zavarok támadjanak. Előfizetés megújításánál a postautalványra legezlszerűbb a mostani czimszalagot ráragasztani, hogy a helyes czímet mindig megtarthassuk.

A „Független Ujság” mai számát sok ezer példányban mutatványul ingyen megküldöttük, hogy azt a magyar közönség megismerje és előfizetésével további támaszt adjon nekünk arra a küzdelemre, a melyet a „Független Ujság” megalapításával a kisemberek érdekeinek megvédelmezésére magunkra vetünk. Kicsinyek vagyunk és gyöngék, de ha összetartunk, egyesített erőnk oly hatalmassá növekedik, hogy azzal sikra szállhatunk érdekeink érvényesítésére. Sziveskedjenek lapunkat elolvasni, pártfogásukba venni és terjeszteni. A „Független Ujság” előfizetési ára oly csekély, hogy azt beküldeni senkinek sem esik neheze. Előfizetési összegek legezlszerűbben a mutatvány-számhoz mellékelt posta utalvánnyal küldhetők be.

Honszerző öseink históriája. Lapunk utolsó számában jelentettük, hogy öseink mai napig terjedő históriáját szép képekkel diszítve tisztelt előfizetőink részére külön könyvben fogjuk kiadni, melynek ára husz krajczár lesz. Már eddig is számos tisztelt előfizetőnk megrendelte ezen szép és tanulságos könyvet. Mindazokat, a kik megszerezni akarják, kérjük, sziveskedjenek ezt velünk egy két krajczáros levelező lapon **mielőbb tudatni**, hogy a nyomtatandó könyvek számát előre tudhassuk. A könyv e hó végén jelenik meg.

A hercegprimás adománya. *Vaszary* Kolos bíboros hercegprimás a *lévai* római katolikus polgári leányiskolának évenkénti segélyül 850 forintot adományozott.

Márczius tizenötödikét az egész országban nagy ünnepélyességgel fogják megülni. Nemesak a fővárosban folynak nagyban az előkészületek a nagy napnak méltó megünneplésére, hanem a vidék minden nagyobb városából is érkeznek hírek a legnagyobb városokról. Az ifjuság mindenütt el fogja szavalni a *Talpra magyar-t*, Petőfi e gyönyörű buzdító költeményét s ünnepi szónoklatokkal emlékeznek meg a nagy nap jelentőségéről.

Kossuth-gyászünnep. A Kossuth Lajos halálának évfordulóján rendezendő gyászünnepély minden tekintetben nagyszabásúnak s az elhunyt emlékéhez méltónak ígérkezik. A rendezőbizottság tegnap ülést tartott, a melyen bejelentették, hogy a Kossuth ravalára helyezett koszorúk kiállítására nézve megtették a szükséges előkészületeket. Kossuth Lajos halálának második évfordulóján a fővárosban nagy gyászmenet fog kivonulni a megboldogult sirjához. Részt vesz ezen gyászünnepélyen nemesak Budapest polgársága, hanem az egyesületek, körök, szaktestületek, asztaltársaságok és a társadalom egyéb tényezői is. Az évforduló márczius 22-ikén lesz: ugyan e napon délután 2 órakor vonul ki a gyászmenet is. A kegyeletos ünnepély rendezésének élén Lakatos Miklós országgyűlési képviselő áll.

Két család veszedelme. A véletlen nagy szerencsétlenséget gátolt meg a minap Szegeden. Egy ház falai, a mely csak nem sok évvel ezelőtt épült s a melyben két család, Nagy Erneszt rókusai rendőrsparancsnok és Sziogyártó börtönőr családjai laktak, hirtelen összeomlottak. Szerencsére mindkét lakásban senkisésem volt otthon és így csak a butorok zuzódtak össze. Az egyik lakásból a beomlás előtt csak néhány pillanattal vitték ki az udvarra a bölcsőből a gyermeket. A kis faalkotmány össze-vissza tört a falak sulya alatt.

A bratkoviczei huszárok. Mint Krakóból jelentik, a napokban hirdették ki a hadbíróóság ítéletét a bratkoviczei huszárok felett, a kik Diószegi őrmestert megölték. Boros József káplárt halálra ítélték. Kivüle még egy huszárra tizenhét évi, egy másikra pedig tizenhat évi várfogságot mértek. Boros káplárt szombaton reggel agyonlövik a przemysli vár udvarán.

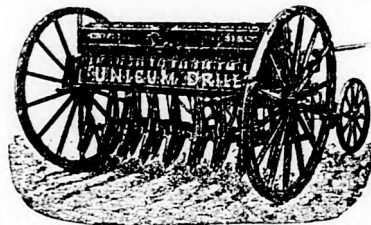
Emlékek az őshazából. A millenniumi kiállítás egyik legérdekesebb része kétségkívül gróf Zichy Jenőnek gyűjteménye lesz, a melyet kétszeri ázsiai utjából hozott magával. A régi magyarok életmódját megvilágító összes tárgyakat a kiállítási falu templomában helyezik el s egy részüket máris átszállították ide a gróf lakásából, más részük pedig még csak ez után érkezik meg mintegy tizenhét ládában. Néprajzi szempontból rendkívül becsesek a már megérkezett tárgyak, melyek a történeti adatok tekintetében is szerfelett érdekesek. Első sorban különösen az ősi magyaroknak életmódjára vonatkozó tárgyak, szám szerint mintegy háromezer, ragadják meg a figyelmet. Többek között a mongol nemesi sátor, a georgiai és gruz lakások, avar és hun kunyhók

berendezései, régi temetkezési helyek találhatók a ritka gyűjteményben, melyet a mai napig is divatos viseletek, ékszerek és nem kevesebb, mint huszonegy teljes hadi fegyverzet tesznek nagybecsűvé. Az őshazából hozott szőnyegek között van egy nyolczszáz éves darab is, de a kész szövő munkákon kívül gróf Zichy Jenő egy szövőszéket is kiállít a szövésre kifeszített teveszőrrel és félig kész munkával együtt. Ezenkívül az őshaza vidékei is láthatók lesznek a kiállításon képekben.

A tanítói fizetés rendezése. A tanítói fizetés rendezéséről szóló 1893. XXVI. törvényezikk megállapítja, hogy a tanítók fizetése 300 forintnál kisebb ne legyen. A mely iskolafentartó hatóság ezt az összeget nem képes tanítójának fizetni, az köteles a kiegészítéshez szükséges összeget államsegélyként kérni. Miután még sok község van, mely a törvényben megszabott legkisebb fizetést nem biztosította tanítójának és államsegélyért sem folyamodott, *Wlassits* Gyula miniszter szigorú rendeletet bocsátott ki, melyben meghagyja a közigazgatási bizottságoknak, hogy utasítsák a járási közegeket, miszerint minden egyes tanítói állomásnál, hol a legkisebb fizetés biztosítva nincs, szerezzenek személyes utánnézés alapján biztos tudomást arról, vajjon a tanítók tényleg hozzájutnak-e? Ha azonban a legkisebb fizetés kiszolgáltatásában az iskolafentartók részéről mulasztást tapasztalnak, azt minden egyes esetben, sőt ha szükséges, állandóan közigazgatási uton hajtsák be, s a mennyiben a tanítói fizetés behajthatlan volna, e körülményt szabályszerű módon állapítsák meg. Végül kijelenti a miniszter, hogy ámbár a tanítói fizetés kiegészítésére szükséges államsegélyért a kérelmezési határidő már lejárt, azt május hónap 1-ig meghosszabbítja és az ez ideig benyújtó szabályszerű kérvényekre hajlandó a szükséges államsegélyt engedélyezni.

Adakozás. A felfalusi ev. ref. egyház templomának építésére a következő adományokat vettük: Péntek József gymn. IV. o. t. Kisujszállás, 50 kr.; Eszenyi Sándor, Pa-Szentimre, 30 kr.; ifj. Boczka József, Szabadszállás, 10 kr. *Összesen 90 kr.*

A gazdaközönség hasznosan cselekszik, ha mag-szükséglete beszerzésénél a forrást nagyon is megfontolja. A tényleg megbízható fajazonos magvakat csak az olyan óriás forgalmu czégeknek, mint p. o. Mauthnernél lehet beszerezni, mert az ilyen világczégnek rengeteg nagy forgalma lehetővé teszi, hogy nagyon szerény haszonnal juttathassa a legmegbízhatóbb vetőmagot a gazdának.

707 b
Tagadhatatlan legjobb vetőgép a jelenkornak a
MELICHAR-féle
„Unikum Drill“
rendkívül egyszerű és feltétlen solid kivitelű. Leírás és árajánlattal bérmentve szolgál

Melichar Ferencz

cs. és kir. szab. kizárólagos vetőgépgyára

Budapesten, Váci-körut 78. sz.

F
esony
leírás
egy k
fészek
drótb
piszo

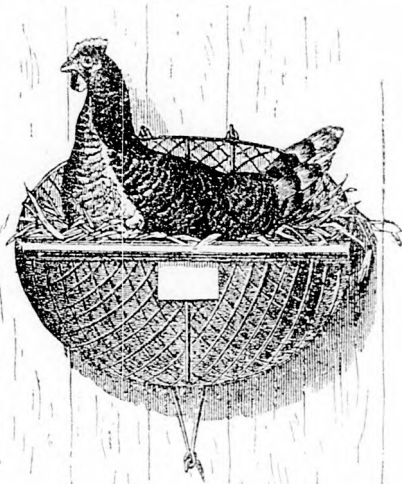
hull s
gatnu
lyezn
ivás
s ilye
készit
diek
szalm

A
egysz
abban
kat v
növé
részt
továb

Az Ors
ma ha
alapul
Kárh
Az ig
alelnő
Aristi
Rudny
Zsigm
A szö
a fele
előzék
szalm
is ocl
intéze
minden
sen a

Fészek a tyukólban. A „Független Ujság” karácsonyi számában egy czélszerű baromfiól rajzát és leírását közöltük, a melynek kiegészítésekké most egy költőfészkek rajzát mutatjuk be olvasóinknak. A fészek az ól falához erősíthető és sodronyból, vagy drótból készül; czélszerűsége abban áll, hogy a por, piszok és apróra tört szalma a dróton keresztül ki-

Tyukfészek sodronyból.

hull s tisztítás végett nem kell az „ülő tyukot” háborgatnunk. A fészket nagyon magasan nem kell elhelyezni, mert a tyuk nehezen bír visszajutni, ha evés, ivás és egy kis porfürdő végett leszáll a fészkekről s ilyenkor a tojások könnyen kihülhetnek. Az ekként készített fészek nagy előnye, hogy a férgek és élősdiek nem ütnek benne tanyát olyan könnyen, mint a szalmakosarakban.

A borsó megvédése éjjeli fagyok ellen. Egy igen egyszerű mód a borsót az éjjeli fagyok ellen megóvni abban áll, hogy a mint a borsó csirázni kezd, a sorokat vékony alomtőzegréteggel befödjük. A tőzeg a növényeket növekedésükben nem akadályozza, másrészt azokban védelmet nyújt a növényeknek a hideg, továbbá a verebek és tyukok ellen.

Az Országos Magyar Kölesönös Biztosító-Szövetkezet Budapesten
ma hazánkban az egyetlen intézet, mely a kölesönösség elvén alapulván, a legolcsóbb díjak mellett eszközli a tűz-
kárbiztosításokat, melyeknél a feleknek a jelentékeny megtakarításon kívül más előnyöket is nyújt.

Az igazgatóság tagjai: Teleki Géza gróf elnök, Csávossy Béla alelnök, Andrássy Géza gróf, Ahsbals Leó lovag, Dessewffy Aristid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Rothkugel Arnold lovag, Rudnyánszky Béla, Szentkirályi Kálmán, Sztáray István gróf, Szöny Zsigmond, Teleki Sándor gróf, vezérigazgató: Szönyi Zsigmond. A szövetkezet igazolta a hozzáfűzött várakozásokat; káresetekben a feleknek a legrövidebb idő alatt megtéríti a tényleges kárt és előzékeny eljárásával kivívta magának a közbizalmat. — A szalmás eleség és takarmánykészletek biztosítása is olcsóbban eszközölhető a szövetkezetnél, mint bármely hazai intézetnél. Csakis a tiszta díjat és a kincstári bélyeget számítja minden másnemű illeték kizárásával. — Felvilágosításokat szívesen ad az igazgatóság Budapesten és az egyes községekben létesített ügynökségek.

A hagymaszaporítás orosz módja. A dughagymákat Oroszországban eredeti módon készítik elő: nem ültetik el azokat, mint nálunk szokás, egészben, hanem két, a nagyobbakat négy felé metszik, de úgy hogy minden részen maradjon valamelyes a gyökeret bocsájító alsó részből. Ezeket a darabokat ültetés előtt néhány napig hagyják száradni. Elültetve csakhamar gyökereket bocsátanak és épp oly nagy hagymát nyernek belőlük, mintha nem vágdalták volna fel azokat. Előnye ennek az eljárásnak az, hogy a hagymák nem magzanak fel.

Hangyák a gyümölcsfákon azt jelzik, hogy az illető fákon nagyon el vannak szaporodva a levéltetők. Az ilyen fákat a tavaszi rügyfakadás előtt rövid idővel oltott mésszel kell megpermetezni, miáltal a fák kérgeinek hasadékaiba lerakott tojások megsemmisülnek. A hangyákat távol lehet tartani a gyümölcsfáktól úgy, hogy a hernyók ellen is használt enyvből egy gyűrűt huzunk a fa törzsére.

Ecetkészítés. Jó házi borecet nélkülözhetlen háztartási czikk, különösen a mai rossz gyári ecetek mellett. Borecetágyat igen könnyen készíthetünk, ha szüretkor a kisajtott törkölyt valamely meleg szellős helyre teszük. Már egy-két nap múlva erős ecetszagot fogunk érezni közelében. A szőlőtörköly igen könnyen jön erjedésbe, felmelegszik és megecetesedik. A megsavanyodott törkölyből vegyünk néhány marékkal, tegyük a szokásos ecetes palaczkba és öntsünk rá könnyű, de egészséges bort. A palaczkot tartsuk meleg helyen dugaszolatlanul s rövid idő múlva kész a jó borecet.

A fej rögzítésének egy czélszerű módja.

A ki próbálta csak az tudja, hogy mennyi vesződéssel és időpocsékolással jár egy szilaj tinó megbélyegzése, megszámozása vagy megjegyezése, szájának, nyelvének, fogzatának megvizsgálása, avagy pl. a bika orrának meggyűrűzése: Talpon van ilyenkor 6—8 ember is és szörnyű kiabálás, káromkodás járja, sőt a bot vagy ostor is javában működik, mert az a szilaj állat jószántából meg nem áll, elfogatva pedig elvisz 3—4 embert is s újra meg újra előről kell kezdeni a kinlódást, kinezést és idővesztegetést.

Pedig mindezt kikerülendő, rendszerint elégséges az állatot szarvainál fogva egy alkalmas kötéllel akként fához kötni, a miképpen az itt levő ábra feltünteti. A ki attól tart, hogy így az állat a homlo-

kát, szemét, szemboltjait feltalálja zuzni, szalmavánkost függeszthet a fa és homlok közé.

Az ily módon rögzített és lekötött állat fején bármiféle műtétet gyorsabban, biztosabban, veszélytelenebbül hajthatunk végre, mert az állat fához kötött fejét a szarvknál fogva fel- vagy oldal felé is jól elfordíthatjuk még akkor is, ha testével folyton ide-oda farol. E farolást azonban szintén megakadályozhatjuk úgy, hogy jobbról s balról egy-egy embert állítunk az állat oldalához.

Akár fülbevalót huz tehát valaki az állat fülébe, akár kiesipkézéssel jegyezi azt, akár végre bélyeget vagy számot süt a szarvba, vagy gombot tesz annak hegyére, éppugy ezélszerűen alkalmazhatja a rögzítésnek e formáját, mint az, a ki orrkarikát huz az orrsövénybe, avagy hibás fogat reszel le, vagy egyéb ilyes műtétet hajt végre.

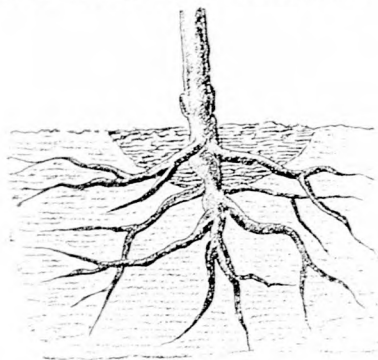

Gyümölcsfák trágyázása.

— Képpel. —

Ha azt akarjuk, hogy gyümölcsfánk termőerőben gyarapodjanak, a gondozás és ápolás egyéb nemein kívül nem szabad figyelmen kívül hagynunk a trágyázást sem, mert a gyümölcsfák éppugy, vagy még jobban megkívánják a trágyázást, mint akármely más növény.

Sok gazda nem igen törődik gyümölcsfáinak trágyázásával, ha trágyáz is, felturja úgy, a hogy a fa tövét s a fa törzse körül alkalmazza a trágyát.

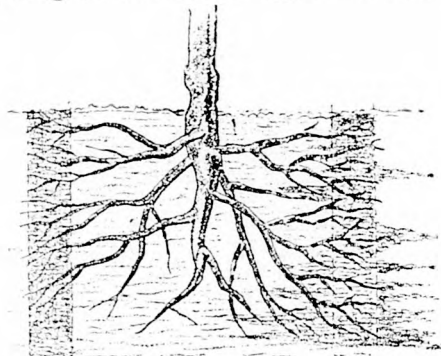

1. ábra. Törzs körül trágyázott gyümölcsfa gyökérzete.

Kézen fekvő, hogy kivált erőteljesebb, kifejlődött gyümölcsfánál az ekként alkalmazott trágya kárba veszt, mert a fa ugynevezett hajszálgökerei, melyeken keresztül jut a talaj tápláló ereje a törzsön keresztül a galyakhoz, sokkal mélyebben ágaznak el az alsóbb rétegekben, semhogy a fa törzse körül

elhelyezett trágyának tápláló alkatrészeit fölhasználhatnák. Legtöbb esetben a fa körül a föld talaja gyepes s a gyom és egyéb növények gyökerei részére trágyáz a gazda ez esetben. A fa tövének kimélyítése által elhelyezett trágyának se szokott bekövetkezni a várt eredménye a fa fejlődésére és termőképesebbé tételére, mert ez esetben is, mint az 1. ábrán látható, nagyon lassan és nagyon sok idő elteltével szivárog át a trágya tápanyaga az alsóbb rétegekbe, a hol a felszívó u. n. hajszálgökerek elágaznak.

Sikeres trágyázási mód az, mely a 2. ábrán látható s a melylyel nem közvetlen a fa tövéhez alkalmaztatik a trágya, hanem a fa tövétől 80—100 emnyire köröskörül hegyes furóval furt lyukakba trágyalé öntetik. A lyukak 8—10 em.-nyi szélességűek, vagy még bővebbekre hagyhatók a gyümölcsfa

2. ábra. Trágyalével trágyázott gyümölcsfa gyökérzete.

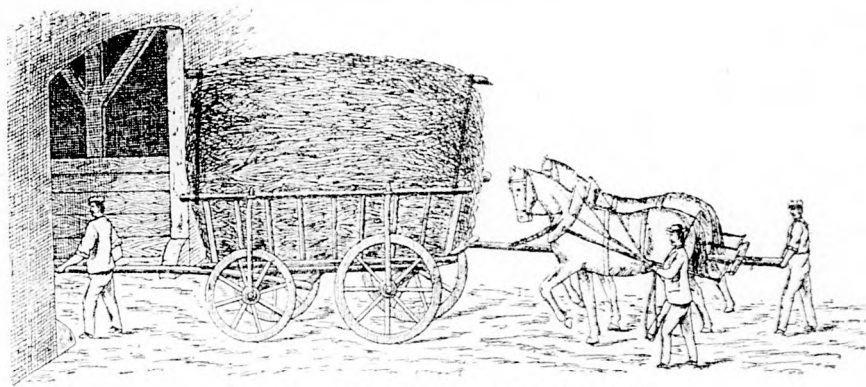
nagysága a terjedelméhez képest. A trágyázás e módjával egyrészt elérjük azt, hogy a talaj, melyben a gyökerek elágaznak, lazábbá válik, a mi a hajszálgökerek fejlődésének szolgál előnyére. A lyukakba öntött trágyalé átalakítja, átmedvesíti az alsótalajt s egyenesen a hajszálgökerek táplálására használtatik fel. De nemesak trágyalevet, de felhígított trágyát is felhasználhatunk e módszerrel a gyümölcsfa talajának javítására. Ha több éven keresztül e könnyű, ugyszólván alig fáradságba kerülő s éppen semmi költséggel nem járó trágyázási módot követi a gazda, munkájának meg is lesz a várt sikere, gyümölcsfái lombosabbak lesznek, a termőrügyek a galyakon sűrűbben fejlődnek s a gyümölcsnek ugy minősége, mint mennyisége jóval nagyobb lesz, mint különben.

Terhes szekerek előretaszítása lóerővel.

Sokszor vagyunk buza vagy szénabehordáskor abban a helyzetben, hogy éjjelre egy pár szekér nem bir lerakodni a kazalra s hogy egy éjjelen át várat-

lanul jött eső az egész ott álló rakományt beáztatja, úgy hogy kénytelenek vagyunk az esetleg nem eléggé betakart kazalnak átázott tetejét is és a fenékgig beázott szekereknek egész tartalmát szárítás végett ledobálni és egész nap szárítgatni, a mely szétrakodásnak bajaihoz igen gyakran hozzászokott járulni még az is, hogy délfelé, mikor már minden jól megszáradt, egyszerre megzördül odafenn az ég s míg az éppen ebédelő munkásnép kúrlnézi magát, akkorára ismét megázik az egész ezók-mók! A kinek 30—40 vizmentes ponyvája van, úgy hogy a kazalt is, szekereket is jól betakarhatja, annak asztagában és megrakott szekereiben nem esik kár, de hát melyik kisgazda rendelkezik ily költséges ponyvával? Kisebb-nagyobb kivétellel azonban van mindenkinek esürje, egy-egy üres lábaspajtája vagy legalább is egy nagyobb ajtóval bíró istállója, a hová éjjelre betolathatja a rakott szekereket. De mit után sokszor megcsik, hogy az istálló, szin vagy félszer csak egyik oldaláról van nyitva úgy, hogy a kocsit lovakkal nem lehet alá vontatni, ennél fogva ajánljuk azt az eljárást, mely a mellékelt ábrából kivethető s a melyből könnyen megérthető, hogy 3 ember (1 kormányos, 1 rudtartó, 1 lóhajtó) és két igáslóval mily szépen lehet a legnehezebb szekeret is könnyű módon betoladni oly helyre, a hol az ajtó elég széles és magos, de a hely mégis szűk arra, hogy odabenn a lovak is megférjenek. A vonórudat az annak végére erősített tolókeresztfával együtt (a melynek a hossza a szekér oldalszélességével egyenlőnek kell lennie) minden gazda maga elkészíti.

Terhes szekerek előretaszításalóerővel.

rágják. Ez egyszerű mód a leghevesebb esetekben is használ.

Vérhas ellen. Egy frissen tojt tojás azon módon melegen 1 keshogynyi szerecsendióval összekeverve beveendő. Ha nincs friss tojás, úgy kissé megmelegítendő. Ha nem használna eléggé, ismételni kell. Igen hathatós.

Gyomorgörcs esetén igyunk erős forró teát szárított mályvalevelekből. Ha a fájdalmat közelegni érezzük, veszünk egy csésze langyos huslevest, s $\frac{1}{2}$ citromlevével megeszszük. Folytassuk reggel este pár napig, sőt egy hétig is s a baj egészen elmarad.

A birsalma torok- és mellbajok, valamint vérhas ellen állítólag igen jó sikerrel használható. Az ily czélra szolgáló érett birsalmát akként készítjük elő,

hogy a héjzat beborító gyapjat letisztogatva, a birs magházát kivájjuk s azután korongokra szeleteljük. A szeleteket uj mázas eserépfazékba helyezve annyi vízzel öntjük le, a mennyi azok elfödésére éppen elegendő. Ekkor aztán felfőzzük az egé-

szet, úgy hogy a szeletek félpuhára váljanak s leöntvén róluk a vizet, a még forró szeletek nedvét egy külön edénybe kifaesarjuk, melyhez ugyanannyi sulyu törött czukrot adunk hozzá s aztán ujra felfőzzük, miközben a képződő habot időnkint gondosan lefölozzük. Kihülés után kisebb üvegekbe töltögetjük a már kész szörpöt s jól dugaszolva hűvös helyen tartjuk el. Torokbajoknál a szörpöt — ugyanannyi vízzel el egyítve — mint kellemes és hathatós italt alkalmazhatjuk. Huzamosabb betegségek alkalmával a bőrnek felfekvése okozta kisebesedését is meggátolhatjuk egy oly szerrel, melyet mintegy 10—12 szemnyi birsalmamagnak s vagy 2 evőkanálnyi viznek főzetéből nyerhetünk. Az így készült nyálkás folyadékkal, toll segítségével bekenjük a fájó részt, a midőn e helyen aztán a bőrszövet megerősödik s a sebesedésnek is eleje vétetik.

Fagyás ellen. A kik fenyvesek közelében laknak, igen olesó és egyszerű szerrel gyógyíthatják meg fagyott tagjaikat. Egy esomó fenyőtűt körülbelül egy óráig lassan főzünk, azután levét letöltjük. E langyos folyadékban azután a megfagyott testrészt naponkint háromszor megfüresztjük 15—15 perczig. Megjegyzendő, hogy egy főzetet több napon át használhatunk.

Forrázások ellen nagyon ajánlatos a megsérült testrészt azonnal lisztbe mártani. A fájdalom a be-mártás után rögtön megszűnik és a seb már másnap alig látszik.

JÖEGESZSÉG

Giliszták ellen a gyermek üterére $\frac{1}{2}$ lat vörös mirhát tiszta boreczettel nedvesítve éjjelre fel kell kötni. Ez az eljárás 2—3 éjjel ismétlendő, mire a hatás minden fájdalom nélkül beáll.

Orrvérzésnél leghatásosabb szernek tartják az állkapocs gyors, rágásszerű mozgatását. Gyermekeknek egy kis papirgolyót kell a szájokba adni, hogy

MULATTATÓ.

Márczius tizenötödike.

Ölts ünneplő ruhát édes, magyar népem,
 Ügyesbajos dolgod tedd ma félre szépen!
 Fél százados multunk dicsőséges képe
 Támadjon föl lelkes szivedbe, elmédbe!...
 Nem jelölik piros betűk a naptárban,
 Ünnepe e nap mégis szép magyar hazádban,
 Drága szabadságnak hajnalhasadása
 Esik Márcziusnak középső napjára.

Mint üstökös csillag, mely hirtelen támad
 S behintí aranyos sugárral a tájat,
 Ugy tünt föl fényt szórva, örömet hirdetve,
 Uj lelket öntvén a csüggedő nemzetbe,
 Hosszu éjszakára a szabadság napja,
 Mely milliók keblét tettek forralja.
 Szabad lett a nemzet... egyenlő a polgár...
 Testvér pór és nemes... tiszta minden oltár...

Egy törvénye van csak szegénynek, gazdagnak.
 Kinek joga nem volt, annak jogot adnak,
 S kinek nem volt eddig része a teherben,
 Vállaira önként sulyos terhet vett fel.
 Nincs bilincs a karján, maga ura zsellér.
 Együtt buzg főrral csengő, honi nyelvér!
 S mi azelőtt szégyen volt, a szép magyar szó,
 Kárpát bérezeitől Adriáig hangzó.

Nem nyugözi többé gondolatod békó,
 Lássa hasznát más is, ami igaz, szép, jó!
 S amit az Uristen is egynek teremtett,
 Magyarország s Erdély törvényben is egy lett.
 Hazájuk sorsáért sinlödő raboknak
 A tömlöczök rozsdás ajtóin kopognak,
 S penész, homály helyett illatban, sugárban
 Fürdenek népüknek ölelő karjában.

Mind e napon történt... melynek emlékére
 Pihenj meg munkádban, s kalapod levéve
 Áldó imádság közt borulj le a földre,
 Mert nincs egy röge, mely hősokeket ne földne!
 A tavaszi szellő apáidnak lelke...
 Ez hevitse kebled hazaszeretetre!
 Hogy, ha viharfelleg támadna az égen,
 „Talpra magyar!” szóra álljunk megint készen,
 S általunk se érje ősök sirját szégyen!

Honszerző ősaink históriája.

— Östörténeti képek. —

XI.

(Taksony uralkodása. Az augsburgi ütközet. Botond és az óriás görög. Taksony halála.)

Midőn *Taksony* átvette a főhatalmat, 16 éves tettvagyó, tüzesvérű fiatal ember volt. Nem esoda tehát, hogy ősai nyomdokán indulva, ő is harezi kalandokban keresett dicsőséget és hirnevet.

Alig lépett a trónra, mindjárt Lombardiára csapott le hadaival s annak királyát, *II. Berengárt* reá-kényszerítette, hogy tíz véka ezüstön váltsa meg tőle országa nyugalma és békességét.

Ezután leginkább Németországban barangoltak a magyar csapatok s váltakozó hadi szerencse mellett hol az egyik, hol a másik német tartományt fosztogatták. Vakmerőségüket csak növelte a németek királyának, *Ottónak* fiával, *Lipóttal* való viszálykodása. Ez az utóbbi ugyanis fellázadt atyja ellen és pártot ütven, a magyarokat hívta be segítségül. *Bulesu* vajda nagy sereggel sietett a királyi herceggel gyámolítására, de még mielőtt háborura került volna a dolog, az apa és fia megbékültek s a magyarok fővezérét nagy összeg pénzzel elégítették ki. *Bulesu* azonban nem hiába tette meg idáig a nagy és fárasztó utat. Kapta magát, átkelt a Rajna folyamon s Franciaországra ütött, melynek délibb részein gazdag zsákmányt gyűjtve, Olaszországon keresztül tért vissza aztán hazájába.

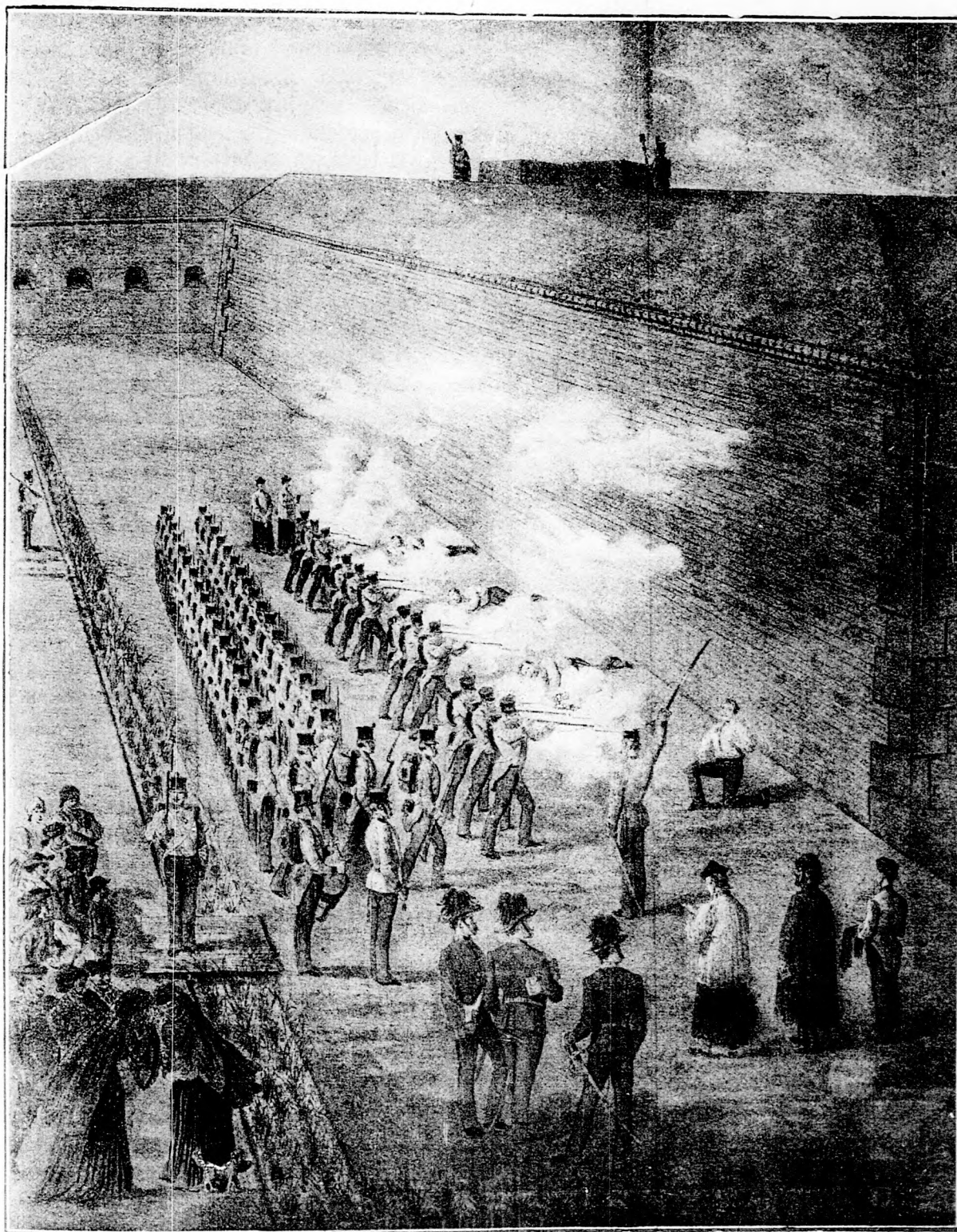
A következő esztendőben nem kellett már hívní ősainkat, hivatlanul is betörték Németországba. Nagyon elbódította fejüket az a káprázatos, sok kincs, melyet a tavalyi hadjárat alkalmával szereztek. Soha annyian nem indultak még utra közülük, mint ekkor. Három roppant sereg lepte el, mint a sáskajárás, egész terjedelmében Bajorországot. *Botond*, *Bulesu* és *Lehel* voltak a seregek fővezérei. Mind a három félelmet nem ismerő, rettenthetetlen dalia. Ki hitte volna, hogy a két utóbbi sohasem fogja viszontlátni többé a drága, uj hazát? Sok szép magyar vitéz lelte ott hősi halálát. Sok volt a bátorságuk, az okozta a vesztüket. Mert ha együtt maradnak mind a hárman, még a poklokat is megdöntötték volna, hanem szétváltak s külön-külön hadakoztak. *Botond* a Majna folyó tájára ment, míg később *Bulesu* és *Lehel* egyesülve *Augsburg* várát vették ostrom alá a 955. esztendőben. Eppen megfordítva csinálta a dolgot *Ottó*, a németek királya, ki ahelyett, hogy szétforgácsolta volna erejét, *Botondot* hagyta a maga útján s birodalma teljes erejével váratlanul az ostromlók ellen fordult. Szép nyári nap volt, augusztus 10.-e, midőn egyberontott a két hatalmas ellenség. Iszonyu heves esata volt az. Olyan öldöklést keveset látott még a világ. Élethalálra ment a küzdelem, menekülés nem lehetett sehol, mert egyfelől a szokatlanul megáradt *Lech* folyó, másfelől meg a német birodalmi hadak tömör kőfala tette lehetetlenné a szabadulást. És a német seregek mindjobban összeszorították a kétség-

beeséssel küzdő magyarokat; s az ütközet végre is őseink teljes legyőzetésével végződött. A német krónikások följegyezték, hogy több, mint 40.000 magyar vitéz hullott el ebben a gyászos csatában. Hát még mennyi fult oda a Lech vizébe?

— Válaszszatok magatoknak olyan halált, a milyent akartok!

Lehel vezér erre így felelt:

— Hozzátok elé drága, kedves hadikürtömet! Csak egyszer fujhassak még bele s aztán felelek

Vértanu halál.

A két fővezér: Bulcsu és Lehel is elfogatott s miután nyakukban lógó aranyláncaikból és drága arany és ezüst ékszereikből kifosztották őket, a német császár elé vezették.

S monda nekik a császár:

A császár nem ellenzé a híres vezér utolsó kívánságát s előhozatta szózatot kürtjét. Lehel pedig belefujt szomoruan egy nagyot s aztán úgy vágta vele föbe a német császárt, hogy az menten szörnyet halt.

— Menj előttem és szolgálj a másvilágon engem! ez volt a felelete, mivelhogy a régi magyarok hite szerint a leölt ellenségek a másvilágon szolgálják legyőzőiket.

A császára vesztén megrémült német hadak nem sokat teketóriáztak már ezután velük. Regensburgba hurezolták s fölakasztották mindkettőjüket: Bulesut is, Lehelt is. Ilyen siralmas véget ért a magyarok két legnagyobb hőse! De még ennél is kegyetlenebb sors várt többi fogolytársaikra, kiket a legkinosabb halálnemekkel büntettek, sőt sokat közülük elevenen is eltemettek. Nem hagytak meg belőlük csak hetet, kik megvigyék hazájukba a szerenesétlenség és gyász hírét. Ezeknek levagdalták füleit s úgy eresztették őket haza, Magyarországba.

— Menjettek, — mondák nekik — s mondjátok meg atyafiaitoknak, hogy a gyötrelmek eme helyére többé ne jöjjenek!

A szerenesétlenségében is büszke nemzet mély megvetéssel fogadta a 7 független magyart, azért, hogy bajnoki halál helyett szégyent hoztak a magyar névre s a község, a melyhez tartoztak, arra ítélte őket, hogy veszítsék el minden ingó és ingatlan jószágaikat s választassanak el családjaiktól. Birto-
kot többé nem volt szabad szerezniök, hanem folyton gyalog és mezitláb járva sátorról-sátorra kellett koldulniok egész haláluk órájáig. Nem is nevezték őket másképpen, mint *gyászvitózeknek*, vagy *gazvitózeknek*. Sőt még utódjaik is koldulni kényszerültek, mignem később Szt.-István királyunk az esztergomi Szent-Lázár klastromnak ajándékozta őket, mely időtől fogva Szt.-Lázár szegényeinek neveztettek.

A másik magyar sereg, mely Botond vezérlete alatt messze kalandozott, csak nagy későn tudta meg honosai szerenesétlenségét. Hiába száguldottak lóhalálban segítségükre, már későn érkeztek. De azért a német seregek egy részével mégis összekerültek a Rajnánál. Irtózatossá bosszuállás tüzelte a vérüket. Ezért elsőben is a németek lovait nyilazták le, hogy el ne szaladhassanak s aztán őket foglyul ejt-
vén, dühös elkeseredésükben egy szálíg fölaprították és a birodalmat, a merre csak elhaladtak, úgy elpusztították, hogy kő nem maradt kővön s nyomukban még a fű sem zöldült ki többé. Így értek hazájukba, legalább részben lemosva a foltot, melyet elbizakodottságuknak köszönhettek.

Az augsburgi ütközet roppant befolyással volt különben őseink jövőjére. Ez volt a főoka, hogy a rablókalandokkal lassankint fölthagytak s békés foglalkozásokhoz, mint földműveléshez, iparhoz szoktatták a népet, a mik nélkül hiába vitézek a tagjai, állam fönn nem állhat sokáig. Ez birta őket arra is, hogy a kereszténységgel végre valahára megbarátkozzanak s pogány vadságukat szelidebb erkölcsökkel eseréljék föl. De másrészt a német birodalom is mindent elkövetett, hogy pusztításaiknak gátat vessen. Ez okból a magyar birodalom határszélein ugy-
nevezett határgrófságokat állítottak föl, melyek a

birodalom biztonsága fölött őrkdjenek. Így keletkezett nyugati szomszédunk, *Ausztria* is, melylyel az idők folyamán atyafiságos birodalmat alkottunk, ugyan-
azonban, hogy Ausztria is, Magyarország is teljesen független s egyiknek sincs semmi beszólása a másik dolgaiba.

Ez időtől fogva nem zsákmányért, hanem határaink védelméért hadakoztak olykor-olykor a magyarok a németekkel s a rablókalandok legfőlebb a bolgárok és görögök országaira szorítottak, mert hát nem lehetett egyszerre teljesen véget vetni annak, a mihez a magyar egy századon keresztül úgy hozzá szokott. E beütések is igen ritkák lettek s leginkább akkor történtek meg, ha a bolgár, vagy a görög meg akarta tagadni a további adófizetést. Ilyen eset történt 960-ban, melyet az utolsó nagyobb hadikal-
land gyanánt jegyezhetünk föl. A főhőse ennek is Botond volt, ki Bolgárországon keresztül Görögországba rontott magyar seregeivel s a görögök fővárosát, Konstantinápolyt vette ostrom alá.

Mindjárt az ostrom elején azonban egy óriás görög jött ki a városból, ki azt kívánta, hogy állítson ki neki Botond vezér két magyar vitézt birkózásra s ha le nem tudja győzni egymaga két ellenfelét, a görög császár továbbra is hűséges adófizetője marad a magyarnak, ha azonban ő győz, akkor vonuljanak békében haza a magyarok s ne követeljenek több adót.

Szörnyen bosszantotta ez a gögös beszéd a magyarok vezérét; ezt válaszolta hát rá:

— Én vagyok Botond, a legkisebb a magyarok közt, hanem azt mondom neked, te felfuvalkodott ökö, végy magad mellé még 2 görögöt, hogy az egyik kiszálló lelkedet fogja el, a másik meg testedet temesse el, mert minden bizonynyal adófizetője marad a görög császár hires nemzetemnek!

S hogy szavainak nagyobb nyomatókat adjon, kézbe kapta hatalmas buzogányát s olyat vágott vele Konstantinápoly kapuján, mely pedig tiszta réz volt, hogy azon akkora rés lémadt, hogy egy öt esztendő gyermek könnyen ki-be járhatott rajta.

Megesappant erre a dölyfös görög óriás elbizakodottsága is s vegyest bámultak Botondra a magyarok kívülről, a görögök meg a város falairól. Hanem azért összementek s a város kapuja előtt kijelölt viadaltéren egy jó óra hosszáig tartott a viaskodás a két tábor szemeláttára. Végre a magyar vezér ölbe kapta a kétszer akkora testű görögöt s úgy vágta a földhöz, hogy tüstént kiadta a lelkét. A görög császár pedig erre jobbnak látta békeségesen kifizetni az évi adót.

Ezentul nem mult el egy év sem, hogy kisebb-nagyobb csapatok ne zaklatták volna a görög birodalom egyik vagy másik tartományát, mivel *Péter* bolgár fejedelem kénytelen volt olyan szerződést kötni Taksonnyal, melynél fogva szabad átmenetelt engedett országán keresztül a magyaroknak.

De végre Taksony fejedelem is öregülését érez-

vén, nem ok nélkül tartott tőle, hogy a külföldiek, kik a magyaroktól oly sokat szenvedtek, utoljára is egyesülnek ellenük s talán az ország létalapját is megingatják. Alattvalóinak szigorúan megtiltotta tehát egyszer és mindenkorra a kicsapásokat s mint édes apja, ő is rokonnépek betelepítése által igyekezett megerősíteni hadakozásokban megfogyott népét. A betelepültek közt legnagyobb számmal voltak a besnyők, kiket Erdélyen tulról, a magyarok egykori hazájából, Atelközből hozott be s a kik *Thonuzoba* nevű fővezérükkel a Tisza mentén, az *abádi* rév táján kaptak tanyákat. Majdnem ekkora tömegben vándoroltak be bolgár népek is. Ezek a bolgárok azonban nem azokból valók voltak, kikkel lent annyit hadakoztak őseink s kik már el voltak szlávósodva, hanem azok az igazi, hamisítatlan bolgárok voltak, kik a magyarral majdnem egyforma nyelvet beszélő rokonnépek valának. Ezek a bolgárok két rajban érkeztek be. Az elsőt a *Boksa-testvérek* vezették, kiket Taksony Pest várával ajándékozott meg; népüket azonban az ország különböző vidékein osztotta el. A második raj *Hetény* vezérlete alatt jött s nagyrészt a mai Temes vármegye környékén telepedett meg.

E bolgárok, mikor hazánkba költöztek már az izlam vallást követték s ez okból nevezték őket *izmaelitáknak* is.

Igy mindent elrendezve, nyugodtan hunyta le szemeit Taksony az örök álomra 972-ben. Tetemei a róla elnevezett *Taksony* nevű pestmegyei faluban vannak eltakarítva.

Alpári Lajos.

(Folytatása következik.)

Vértanu halál.

— Képpel. —

Csak nagy dolognak vannak vértanui s csak nagy emberekből lesznek vértanuk. Van-e szentebb ügy, mint kardot fogni egy ország szabadságáért s esatára szállni egy nemzet függetlenségeért? Nincs! S mégis vannak még e szent ügynek is ellenségei. Képünkön annak a négy nagy magyarnak a vértanu halálát mutatjuk be, a kik végig küzdve a szabadságharcot, az ellenség által Aradon főbe lövettek. Meg kellett halniok, mert az igaz ügy szolgálatában állottak.

Adomák.

Elkeseredés.

- Hallottad a legújabb ujságot?
- Nem én.
- A kocsmárosunk annyira elkeseredett, hogy öngyilkos akart lenni.
- Ugyan mért?
- Mert a pinczejében összetévesztette a hordókat s a maga borából ivott.

Palócz észjárás.

Megáll a palócz legény a Dunaparton s bámul jó darabig. Azután pedig kiveszi a pipát a szájából s egy hegyeset köpve szól:

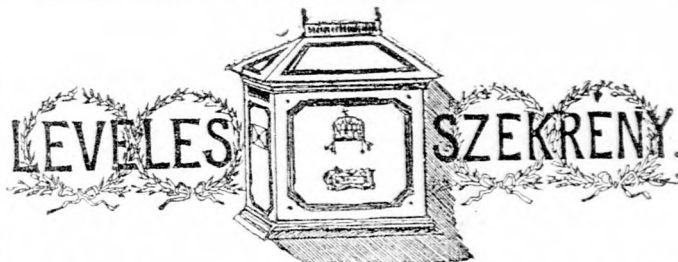
— Még is csak hunczut ember a rektram; aszondja, hogy a Duna a Sz.-Gellérthegy alatt folyik, pedig hát csak mellette ballag el.

Kifogott rajta.

A tanító mindig megezbálta egy gaz lurkónak a haját, a ki hogy ettől megmeneküljön, lenyiratta tövig. A tanító észrevevén a furfangot, jól megezbálta a fiu fülét, röviden hozzá téve:

— Nyirasd le ezt is!

Többeknek: Köszönjük szives buzdításukat. Olvasóink érdekében óhajtjuk kiadni *Honszerző* őseink *históriáját* s meg is tesszük, ha elegendő megrendelőnk lesz. Eddig ugyan már számosan jelentkeztek, de ezek száma nagyon elégtelen ahhoz, hogy ezt a szép művet kiadhassuk. Ezért kérjük szerezzenek ösmerőseik között minél több előfizetőt s jelentsék be azokat levelező lapon kiadóhivatalunknál. A mű e hónap végén jelenik meg.

Czemen K. L. urnak *H.-M.-Vásárhely.* Talaja nem filloxeramentes, azért ne ültessen régi európai fajtákat, hanem ojtványokat; ezek alanya gyanánt megfelelő a nagy levelű *Ripária sauvage*; sok bortermő szőlő továbbá az olasz *risling*, budai zöld, szlankamenka stb.

Jedlicska S. urnak. 1. Az elmaradt számot megküldtük újra. 2. *Géza-Geyza-Gyöző*, e három név az eddigi kutatások szerint egy és ugyanaz s németül annyi, mint *Viktor*. 3. A mit a talált edényekről ír, az igen érdekes, de elfelejtette megmondani, hogy miből vannak. Meglehet, hogy tényleg *urnák*, mert a rómaiak jó hosszú ideig laktak azokon a vidéken s azok nem koporsóban temették el halottaikat, hanem hamuvá égették s a hamvakat urnákba tették s úgy ásták el, vagy helyezték be a sírboltok falai-ban levő fülkébe. De ön azt írja, hogy azokban az edényekben csontok is voltak. Ez a körülmény némiképpen ellenkezik feltevésünkkel, mert az igazi

urnákban, a mint mondtuk, csak hamu volt. Egyébiránt ítéletet, de még csak véleményt sem mondhatunk, mert látatlanba a régiségekről beszélni sem lehet. Annyi mindenfélére kell az ilyen tárgyak származásának meghatározásánál a figyelemnek kiterjednie, hogy könnyen hibát ejt az, a ki az összes körülmények ismerete nélkül ítél. Tudni kell: miből van az az edény, milyen az alakja, mi volt a tartalma, milyen mélyen volt a föld színe alatt, mi van a felfedezési hely közelében, milyen rozsdá, karez, törés, gomba, penész stb. stb. látható rajta, benne s azon a mi benne volt. Szóval ezerféle dolog van, a mi mind fontos. Legbiztosabb felvilágosítással a Múzeum fog szolgálni, ha beküldi majd a talált tárgyat. Hátha római temető volt azon a vidéken, vagy valamely nagyobb esatát vívtak ott? Akkor a talált tárgyak mindenestre ezerhatszáz esztendősek legalább is.

Csakfalvi B. A. urnak. Hogy hány hold birtok után birhat valaki szavazási joggal? Az vidékek szerint különböző. Az 1874. XXXIII. törvényezikk azt mondja, hogy „választási joggal birnak azok, kik nagy és kis községekben *urbéri értelemben vett egy negyed telket, vagy ezzel hasonló kiterjedésű birtokot kizáró tulajdonul, vagy hitveseikkel s illetőleg kiskorú gyermekeikkel közösen birnak, bármelyikre legyen is ez közülök telekkönyvileg felvéve.*” Így szól a törvény s itt csak az a baj, hogy az a negyedtelek nem mindenütt egyforma az országban. Már maga a törvény is így rendelkezik alább: „A polgárosított határvidékeknek Bács-, Bodrog-, Temes-, Torontál- és Krassó vármegyékbe bekebelezett részeiben, valamint Szörény megyében *tíz, 1600 négyszögöles hold, Kővár vidékén és a Jászkun és Hajdu kerületekben nyolcz, 1200 négyszögöles hold* művelés alatti földbirtok tekintendő *egy negyed urbéri telekhez hasonló birtoknak.* Művelés alatti földnek veendő a belsőség, kert, szőlő szántóföld és rét.

Törökfalvi M. urnak, **Kollár A.** urnak sorsjegyeik nem nyertek.

Boda Károly urnak, **Száldobos.** Szikes talajra gypszet kell használni, 2—2 métermázsát holdanként; ez után egy évre Thomas-salakat ajánlunk, szintén 2—3 métermázsát holdanként.

Német A. urnak. Ha arra a kegyetlen bánásmódra, a melyet leirt, itanuja is van, vagy sebhelye, veréstől származó zuzódása, vagy csak kareza is, kérheti a törvényes elválasztást, a melynek kimondásával maga az ítélet gondoskodik mindennek visszaadásáról, a mi az asszonyé. Ugyancsak a törvényszék fogja meghatározni azt is, hogy a gyermek hogy neveltessék s az apa mennyit fizessen, vagyis mennyivel járuljon hozzá a neveltetéséhez. Tessék tehát ügyvédhez fordulni.

Cz. L. urnak **Páty.** Sorsjegyeit nem huzták ki.

Szabó J. urnak. 5236. sorsz. 82. sz. sorsjegyét kihuzták 6 forinttal.

Derényi L. urnak, **Sipka Gy.**, urnak, ifj. **Székely M.** urnak, **Szikszay J.** urnak, **Balog J.** urnak, **Kazacsay J.** urnak: Sorsjegyeiket nem huzták ki.

Balogh István urnak. Nyulrágta fáit kenje be agyag- és szarvasmarha-trágyából készült keverékkel. Ha a fák már idősebbek, akkor kiheverik a bajt, ha fiatalok és a sérülés nagyfokú, akkor czél-szerű lesz azok utánpótlásáról gondoskodni,

Erdélyi István urnak. A „Pátria“ kiadásában a Köztelken számos lap jelenik meg; így a Köztelek, az Építőipar, a Millennium, Borászati Lapok stb.

többnyire szaklapok, melyeknek előfizetési ára a Független Ujsághoz viszonyítva drága.

Szabó István urnak, *Bács-Baracska.* Azt a borjut nem érdemes a kiállításra felhozni. A mely jelenségeket Ön leir, nem egyéb, mint az u. n. két-neműség, a mi nem oly tulságosan ritka, mint a hogy Ön azt hiszi; igaz, hogy nem mindennapos jelenség, de azért sokszor előfordul az állatoknál, sőt még embereknél is.

Jancsó J. urnak. Az előbbi üzenet önnek is szól, Köszönjük szives megemlékezését, fogadja üdvözlötünket.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, márczius hó 13-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendő.) *Buza* 76—82 kg. *tiszavidéki* 6.85 frttól 7.20 frtig, *pestvidéki* 6.80 frttól 7.15 frtig, *fehértmegyei* 6.80 frttól 7.15 frtig, *bácskai* 6.90 frttól 7.25 frtig, *bánsági* 6.80 frttól 7.15 forintig.

Rozs 70—72 kg. 6.40 frttól 6.50 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 4.80 forinttól 5.— frtig, *égetni való* 62—64 kg. 5.25 frttól 5.90 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 6.— frttól 7.— frtig.

Zab 38—41 kg. 6.05 frttól 6.45 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 4.10 frttól 4.25 frtig.

Liszt ára 100 kgként.

Sz.: 0. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.

12.10 11.70 11.10 10.50 9.80 9.10 8.90 7.70 5.30.

Buzakorpa, finom 3.50—5.10, durva 3.40—4.20 frt. zsákkal együtt.

Egyéb magvak: *vörös löhere erdélyi:* 30—40 frt; *luczerna* 30—40 frt; *baltaczim* 9—10.— frt; *muharmag* 5.50—6 frt; *mák* 18—20 frt; *taraszi búkköny* 6.—6.50 forint; *bab* fehér nagyszemű 8.00—8.50 frt, — *törpe* 8.50—9.— frt, *tarka* 6.—6.20 frt; *lencse* 8—13 frt, *borsó* 8.50—9.50 frt. *Köles* 5.30—5.60 forint, *Kendermag* 9—9.25 frt.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 340—410 frtig; *középmínőségűért* 240—330 frtig; *gyenge minőségűért* 200—230 frtig; *hizott magyar ökörért* mm.-ként élősúlyban 24—31 frtig, *hizott tarka ökörért* 25—31 frtig. *Fejős tehén,* magyar fajta 50—75 frtig, *tarka* 65—140 frtig darabonként. *Élő borju* 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 30—40 kr. *Vágot borju* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 44—58 kr.

Juhvásár: *hizalt ürü* páronként 16—21 frt, *feljavított juh* 11.25—15.50 frt, *kiverő juh* 7—9. frt, *bárány* 3.50—7.50 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgrkint élősúlyban, 40% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 320—380 kilogr. nehéz sertésért 40—45 kr., *vidéki sertés* könnyű páronként 250 kilóig 34—39 kr.

Baromfivásár. Lud páronként 4.10—7.50 krig, *kaesa* 2.00—3.80 krig, *tyuk* 1.50—1.80 krig, *csirke* 1.20—1.50 krig, *kappan* 2.00—3.20 pulyka 3.50—7.00 krajezárig.

Takarmányvásár. *Réti széna* 2.00—2.90 frt, *muhar* 2.25—2.80 frt, *zsupszalma* 1.60—1.80 frt, *alomszalma* 1.20—1.35 frt.

Vegyesek. *Tojás* forintonként 45—50 darab. *Szalonna* 46—49 kr. *Vaj* Ia. 80—160 kr., *Ila.* 60—110 kr. *Olvasztott vaj* 70—165 kr. *Méz* sárga, *csurgatott* 26—30 kr. *Viaszk* 1.45—1.65 kr.

Mütrágyák. *Thomas-salak* 18—20% 2.80—3.40 frt, *Thomas-salak* 22—25% 3.45—3.70 frt. *Kálitrágya* 20—23% 2.65—2.90 frt. *Vasgálicz* Ia. 3.—3.25 frt, *Vasgálicz* *Ila.* 2.75—3.— frt. *Rézgálicz* 24.—25.— frt. (100 krgként 50 kgos Budapesten.)

A legjobb magvak

kaphatók

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében,

József főherczeg Ő csász. és kir. Fensége,
 Ferdinand bolgár fejedelem Ő kir. Fensége, Fülöp szász-coburg-góthai herczeg
 Ő kir. Fensége udvari szállítója

BUDAPESTEN.

Fő-üzlet:

Andrássy-ut 23-ik szám.

Fiók-üzlet:

Koronaherczeg-utcza 18.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Kis lottó-huzások.

— Márczius 7. —					
Bécs	1	75	6	72	4
Temesvár	50	49	1	45	26
—					
— Márczius 11. —					
Brünn	43	26	74	68	71

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

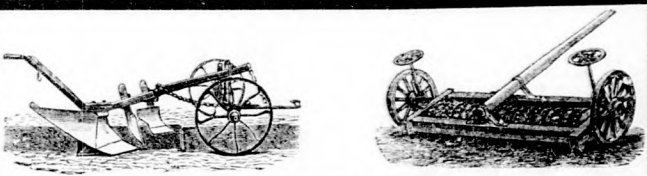
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STOWASSER J.

hangszergyáros, esász. és kir. udvari és hadsereg szállító
 BUDAPEST, II. ker. Lánchíd-utcza 5.

Ajánlja saját gyártmányu fuvó-, vonó- és ütőhangszereit és azok alkatrészeit valamint kitérő hangu czimbalmaikat.
 Községi és tüzoltói zenekarok felszereléséhez szükséges fuvóhangszerek a legjutányosabb árban és legelőnyösebb feltételek mellett szállítanak. Mindennemű hangszerek javítása a legolcsóbb ár mellett eszközöltetnek. Régi hangszerek becseréltetnek. Erős orgonahangu harmonikák-ból külön árjegyzék kérendő.

Közöségi d...
 K...
 K...
 K...

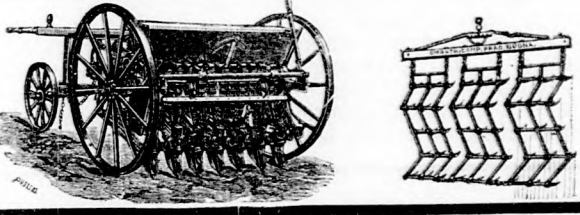
Megjelent

és a t. gazdaközönség figyelmébe ajánljuk 1896-iki főárjegyzékünket, melyet kívánatra szívesen megküldünk. Mindenki meg fog győződni ennek áttekintése után, hogy ugy **nagy választék**, mint **olcsó árak** tekintetében **első helyen** állunk a mezőgazdasági gépipar terén.

Minden szükségletnek megfelelő **egy- és többvasu ekéket, boronákat, hengereket** a legjobb kiállításban próbára is szállítunk. **Szabadalmazott egytetemes vetőgépeinkről** minden tartózkodás nélkül állíthatjuk, hogy a **jelenkor legtökéletesebb sorvetője**, mentve az utóévekben gombamódra felszaporodott „új rendszerű” vetőgépek minden hibáitól.

Hollingsworth lógereblyék, szénaforgatók, Cormick-féle fűkaszálok és aratógépek eredi gyári áron. 133

UMRATH és TÁRSA
 mezőgazdasági gépgyárosok,
 Budapest, Váci-körut 60. szám.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-körút sarok.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtökéletesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb és legtökéletesebb permetezőgép a **Vermorel-féle**

„ECLAIR“

peronospora permetező, mely eddig minden versenyénél az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő.

Ár 21 forint esomagolással.

„Azurin“ 1 frt 25 kr. kilogrammja,

„Rézgálic“ 25 frt métermázsánként,

„Raffinás“ 65 kr. kilogrammja.

Ajánlunk
legjobb minőségű és megbízható
vetőmagvakat
jutányos áron.

MAGYAR MEZOGAZDÁK SZÖVETKEZETE.

Alakult 1856.

Alakult 1856.

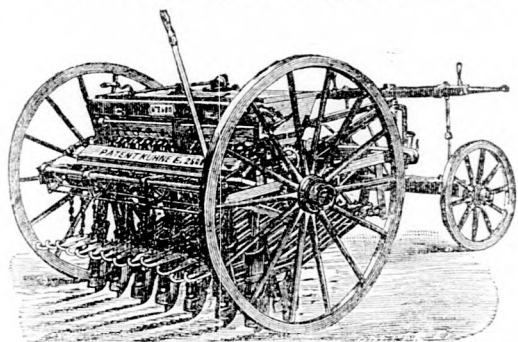
KÜHNE E.

gazdasági gépgyár MOSONBAN,

ajánlja Sack-féle ekéit és kitűnő két és több vasú ekéit. Mint különlegességet Laacke-féle általános kedveltségnek örvendő rét- és szántó föld-boronat, új rögtörő hengereit stb.

A hazai viszonyoknak legjobban megfelelő és legnagyobb közkedveltséget kiérdemelt sorvető a

Kühne-féle „Hungaria Drill“

127

hegyes vidékre és hullámos területre az új javított

Mosoni Drill.

Osborne-féle kitűnő amerikai fűkaszaló és arató gépek.

Főraktár:

Budapest, VI. ker., Váci-körút 57/a.

Árjegyzék bérmentve.

Árjegyzék bérmentve.

Törleszt. kölesön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valdi becsérték alapján 20-30 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénzüntézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. Leboncolítás 14 nap alatt.

Semmi előleges költség. Minden felvilágosítás díj-talan. Beküldendő csak a telekkönyvi kivonat, kataszterív. Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. Cím:

Ingtatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet.

Budapest, Váci-körút 39. sz. Legnagyobb Ingatlan és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedüli, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van.

HIRDETÉSEK

felvételnek

a

kiadóhivatalban.

Gubicz-féle gépgyár

jelenleg

Detrich Gyula

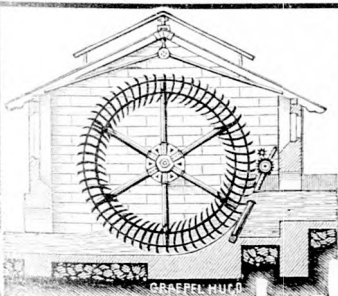
gépműhelye és ekegyára

Rákospalota, Bathányi-utca 5.

Ajánlja fa- és vasgerendelyes öntött és kovácsolt vasfejű egy- és többvasú ekéit; fa és vastengelyes taligáit; fa- és vaskeretű különféle boronáit, hengereit mélyítő- és porhanyító, valamint SACK-rendszerű ekéit. Mindennemű ekékhez tartálékreszket, u. m. ekeöntvényeket, kormánylemezeket, acél szántóvasakat. Ajánlja répaemelő- eszközöket, u. m.: répakapát, répakiemelő és réparakodó villákat; répafejszéket, répaszeletkampókat, legjutányosabb áron.

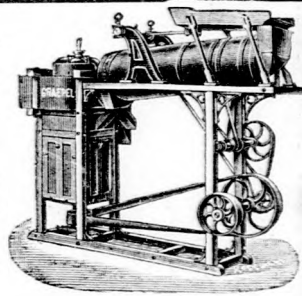
Árjegyzék szívesen küldetik. 4963

Vizikerekek, turbinák, gőzgépek, gőzkazánok minden nagyságban őrlőmalmok és egyéb ipartelepek üzeméhez

Őrlőmalmok, vámmalmok

berendezését és átalakítását a legjobb rendszer szerint elvállal

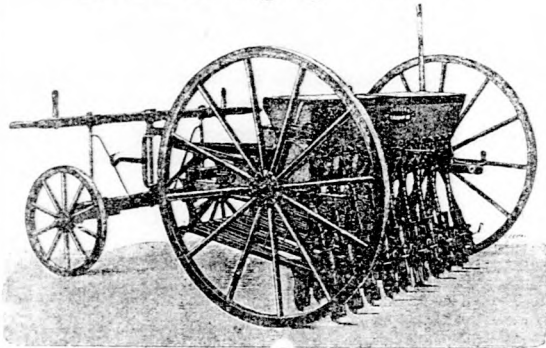

Graepel Hugó, gépgyáros

BUDAPEST, V. ker., Külső Váci-ut 46. szám.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

MIELŐTT
VETŐGÉP
szükségletét fedezi, kérem szabad.
„TRIUMPH III“
sorvetőgépeimről

megjelent legújabb árjegyzéket és bővebb leírást kérni.
FRIEDLAENDER JÓZSEF
gépgyára,
Budapest, VIII., Kerepesi-út 17.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség
figyelmét a

budapesti

gyapju-aukeziókra,

melyek ez év folyamán két sorozatban július és szeptember hóban fognak megtartatni. Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál

HELLER M. és Társa

Budapest, Erzsébet-tér 13. sz.

Megjelent:
FROMMMER A. HERRMAN
UTÓDA
mag- és nővénykereskedésének
diszesen kiállított főárjegyzéke,
mely kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.
Fő-üzlet: **BUDAPEST,** Fiók-üzlet:
V., Tükör-utca 5. sz. VI., Andrassy-ut l. sz.

Szappangyökér,

ugyszinte

állati gyógyszerek

a legjobb minőségben kaphatók

DETSINYI FRIGYES

gyógyfűaru üzletében

a „FEKETE KUTYÁHOZ”

Budapest, V. ker., Fürdő-utca 10. szám.

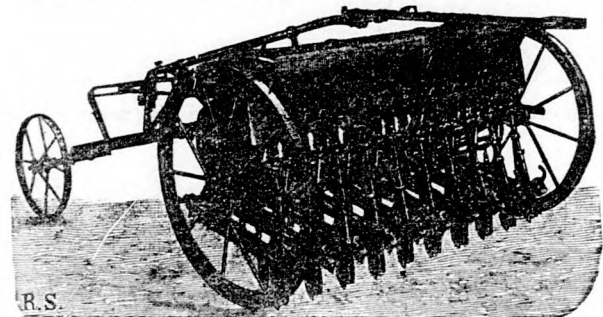
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

SACK RUDOLF

egyedüli képviselője Magyarországon:

PROPPER SAMU,

Budapest, Váci-körút 52.

Előre boesátva, hogy *Sack Rudolf világhírű gyártmányai eredeti minőségben csak nálam* kaphatók; a — Ajánlom közkedveltségű egyetemes és többvasu ekéimen kívül

legújabb rendszerű sorvetőgépeimet,

melyekkel bármely magmennyiséget és bármely nagyságú magvakat a kerekek változtatása nélkül úgy sik, mint dombos földön teljes biztonsággal egyenletesen lehet elvetni. (A mag megsértése kizárva.)

Ajánlom továbbá kitűnő gyártmányu *szeckavágóimat, járgányaimat, legújabb rendszerű „Reform” takarmány-gőzölőimet, a tavaszi munkákhoz acélfőboronáimat* és az egyetemes ekére szerelhető közkedveltségű javított *grubbereimet, továbbá felülmúlhatatlan amerikai kaszáló-gépeimet* és *takarmánygyűjtő-gépeimet* acéltől is s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket. Mindenről kimerítő *árjegyzék* és készleges *felvilágosítások.*